

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• F R A M K R I S T M E N N F R A M •

6 3 Å R G A N G

2 4 . M A I 1 9 5 1

A V I N N H O L D E T : NR.
KRISTI LEGEMSFEST - DET REVOLUSJONÆRE I KRI- 19
STENDOMMEN - RERUM NOVARUM OG VÅR TID -
SPØRSMÅLET OM RIKET - UNGDOMSFORBUNDETS 20
GENERALFORSAMLING - KLOSTERLIV OG SØLIBAT -
PRESTEVIKSEL - RIKHOLDIG UTENLANDSREPORTASJE
NESTE NUMMER KOMMER 7. JUNI 1951.

VÅRE KIRKER

Gudstjenester på søn- og helligdager

OSLO

St. Olavs kirke, Akersv. 1.
Sokneprestkontoret, tlf. 41 41 61
(Prestegd. og Biskopen 42 52 87).
Kl. 7: Stille messe.
Kl. 8.15: Fromesse m. preken.
Kl. 9.45: Low Mass. English Sermon.
Kl. 11: Høgmesse m. preken.

St. Hallvards kirke, Urtegt. 29.
Soknepresten, tlf. 68 08 68.
Kl. 8: Fromesse.
Kl. 10.30: Høgmesse m. preken.

St. Dominikus kirke, Neuberggt. 15.
Dominikanerne, tlf. 44 23 24.
Kl. 8.15: Fromesse.
Kl. 10.30: Høgmesse m. preken.

Jesu Hjerter kapell, Nyv. 17, Stabekk.
Soknepresten, tlf. 53 77 35.
Kl. 9.05: Fromesse.
Kl. 10.30: Høgmesse.

Grefsen kapell, Gladsveg 23.
Prestegården, tlf. 37 45 90.
Kl. 9.30: Høgmesse.

**Vår Frue Villas kapell,
Montebello, Smestad.**
Prestegården, tlf. 55 81 21.
Kl. 8.30: Høgmesse.

ARENDAL:

St. Franciskus kirke, Tyholmen.
Soknepresten, tlf. 2209.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.45: Høgmesse.

BERGEN:

St. Paul kirke, Christiesgt. 16.
Soknepresten, tlf. 15 410.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

DRAMMEN:

St. Laurentius kirke, Cappelens gt. 1.
Soknepresten, tlf. 2019.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 10.30: Høgm.

FREDRIKSTAD:

St. Birgitta kirke.
Soknepresten, tlf. 1438.
Kl. 8.15: Ottesang. Kl. 10.30: Høgm.

HALDEN:

St. Peter kirke, Kr. V.s pl. 1.
Soknepresten, tlf. 1168.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

HAMAR:

St. Torfinn kirke, Torggt. 113.
Soknepresten, tlf. 1751.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 11: Høgmesse.

HAUGESUND:

St. Josef kirke, Haraldsgt.
Soknepresten, tlf. 3195.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 11: Høgmesse.

HØNEFOSS:

St. Theresia kirke, Vesterntangen.
Soknepresten, tlf. 266.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

KRISTIANSAND S.:

St. Ansgar kirke, Kirkegt. 3.
Soknepresten, tlf. 4225.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

LIILLESTRØM:

2. søndag i måneden kl. 11: Sang-
messe m. preken i Folkets Hus.

PORSGRUNN:

Vor Frue kirke, Sverresgt.
Soknepresten, tlf. 644.
Kl. 7.45: Fromesse. Kl. 10.30: Høgm.

STAVANGER:

St. Svithun kirke, Dronningsgt. 8.
Soknepresten, tlf. 25534.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

SYLLING:

St. Hallvard kapell.
Presteboligen, tlf. 9028.
Kl. 9.30: Høgmesse.

TØNSBERG:

St. Olavs kapell.
Soknepresten, tlf. 2238.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

Liturgisk kalender:

SØNDAG 27. MAI: *Feiring av Kristi Legemsfest.* Ep. 1. Kor. 11, 23—29. Ev. Joh. 6, 56—59. *Mandag, tirsdag, onsdag og torsdag:* Oktavdager til Kristi Legemsfest. *Fredag:* Jesu Hjerter-fest. *Lørdag:* Oktavdag til Jesu Hjerter-fest.

SØNDAG 3. JUNI: 3. søndag etter Pinse. Ep. 1. Petr. 5, 6—11. Ev. Luk. 15, 1—10. *Mandag:* Fransiskus Caracciolo, bekj. *Tirsdag:* Bonifatius, bisk., mart. *Onsdag:* Norbertus, bisk., bekj. *Torsdag og fredag:* Oktavdager til Jesu Hjerter-fest. *Lørdag:* Maria Lørdagsmesse.

SØNDAG 10. JUNI: 4. søndag etter Pinse.

ST. OLAVS FORBUNDS

ÅRSSTEVNE

Søndag 10. juni 1951

Steinkirken - Stein gård, Ringerike

- Kl. 8.45: Med busser fra Akersv. 5.
- » 11.00: Prelatmesse i ruinene av Steinkirken (ta salmebok med).
Matpause (kaffe, melk, mineralvann fåes kjøpt på stedet, — ta med kopp).
 - » 14.30: Stevne.
«Olavsminner og Steinkirken», foredr. av hr. Jon Guldal.
 - » 15.15: Går bussene til Hønefoss.
 - » 16.00: Tale av hr. Øivinn Olafsen. Servering (kr. 1.50).
 - » 18.00: Avslutningsandakt.
 - » 19.00: Hjemreise.

Billetter kr. 10.— for voksne og kr. 5.— for barn (under 15 år) fås kjøpt hos: St. Josefsøstrene, Akersv. 4, St. Elisabethsøstrene, Urtegt. 31 og hos Dominikanerne, Neuberggt. 15. Billettsalget avsluttes når plassene i bussene er fulltregnet.

Mariakongregasjonen, Oslo

Medlemmene tar del i maiandakten
kl. 19

tirsdag 29. mai i St. Hallvards kirke,
onsdag 30. mai i St. Dominikus kirke,
torsdag 31. mai i St. Olavs kirke.
Fredag 1. juni, Jesu Hjerterfesten,
felleskommunion under 8-messen i
St. Olavs kirke. Deretter felles-
frokost i foreningslokalet.
Onsdag 6. juni kl. 19.30 andakt i
St. Josephs kapell. Deretter sam-
vær i foreningslokalet. *Styret.*

ST. OLAV

Redaktør:

Dr. theol. I. Hansteen Knudsen.
Telefon 42 37 43. Akersv. 5, Oslo.

Redaksjon og ekspedisjon:

Akersv. 5 I. Telefon 42 37 43.

St. Olavs eksp. og forlag: 9.30—16,
unntatt mandag. Lørdag: 9.30—13.
Utbetalinger kun tirsdag kl. 13—14.

Abonnementspris: Kr. 3.00 pr. kvar-
tal, for utlandet + avisporto.

ST·OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT

63. ÅRGANG

24. MAI 1951

NR. 19-20

Kristi legemsfest

Av biskop dr. Jac. Mangers

Kristi legemsfest er den store gledesfest for alle Kristi venner, for alle som elsker ham og vet at verden og menneskeheten bare kan bli frelst ved ham. Derfor gleder de seg over at Kristus i den hellige hostie, livets brød, blir båret i triumf gjennom byenes og bygdenes gater som tegn på at han er verdens konge. Kristi legemsprosesjon er jo et symbol på hans universelle, altomfattende herredømme. Da trer han ut av kirken for å dra inn i verdens pulserende liv, ut blant menneskene både for å velsigne dem og trekke alle til seg.

I vår tid har Kristi legemsprosesjon en helt særlig betydning. Det er blitt skapt en avgrunn mellom Gud og den store menneskemasse. Gud blir gjerne sett på som en hindring for den moderne utvikling, som et fremmedlegem som ikke hører til i vår tekniske tidsalder, ikke passer inn i det offentlige liv.

I mange år er det blitt ført krig mot Gud, mot Kristus: det er ikke plass for ham i lovgivningen, i offentligheten. Han skal ut av familien, av skolen, av fabrikken, ut av gate- og bybildet.

Nådigst blir han tålt i kirkene. De skal være en slags mausoleer som litt etter litt blir omgitt av kirkegårdsfred — og ro. Og selv ikke det engang blir tålt i mange land. Også kirkene blir tatt fra Gud og omdannet til dansesaler eller lagerrom.

Kristi fiender har nok forstått for en stor betydning Kristi legemsprosesjonen har. Det finnes i dag ikke så få land der det er forbudt å holde en slik prosesjon. Våre fiender forstår ofte bedre enn vi selv betydningen av våre offentlige religiøse manifestasjoner. De frykter disse manifestasjoner til ære for Kristus konge. Derfor har de erstattet dem med

politiske opptog og propagandamarsjer. Hatefulle sanger blir sunget og spottord mot Kristus og Kirken blir ropt istedenfor de gripende sakramentssalmer. Gatene og byene skal ikke tilhøre Kristus.

Det finnes i dag flere land der de kristne posisjoner er brutt sammen og erobret av fornektelsens og nedbrytingens krefter. Vi må være klar over at disse nederlag er blitt forberedt på lang sikt og med omhu av de Kristus-fiendtlige makter: gjennom deres presse, deres oppdragelsesmetoder, deres forenings- og partivirkosomhet, deres politiske opptog. Og de har også forstått å dra nytte av de kristnes likegyldighet, interesseløshet og virkelighetsfjerne optimisme.

Og likevel går Kristi legemsprosesjon i dag. Den går i tusener og atter tusener av byer og bygder. Kristus blir tilbedt og tiljublet av millioner og atter millioner av trofaste venner som vil at verden skal ta imot ham og bli frelst ved ham. På Kristi legemsfest blir han båret ut i verdens pulserende liv. Veiene og gatene er pyntet med blomster og flagg. Uskyldige barn strør vårens blomsterknopper og blad på hans veg og jubelsanger toner fra utallige lepper.

På den dag er den riktige orden gjenopprettet: Kristus er livets konge, verdens herre. Kristus hører inn i verden. Med den hellige hostie vil han innta, erobre livet som utfolder seg i familien, i hverdagsstrevet, i kallspliktene, i samfunnet. Alt liv hører Gud til og har Guds vigsel. Det finnes ikke noen nøytral sone i menneskehetens tilvær, ikke noe ingenmannsland som kan ligge brakk.

Kristi legemsprosesjon er et kongelig opptog der

Kristus skrider gjennom sitt land og sitt folk. Men den er også et bud til kristenheten og til menneskeheten at han ikke gir avkall på noen av sine kongerettigheter, at verdensaltet og alt som lever og ånder i det, hører ham til. Ikke bare søndagsmorgenen, når hans trofaste samler seg om hans bolig i kirkene. Nei. Også familien, ekteskapet, barnet, skolen, fabrikkene, parlamentet, avisen og filmen, gleden og utspredelsen. Alle områder av det menneskelige vesen og det menneskelige tilvære er hans eiendom. Han alene kan fylle menneskehjertene, tilfredsstillende all lengsel etter lykke og fred. Med den hellige hostie vil han frelse og guddommeliggjøre menneskeheten og vinne over alle bestrebelsene som de onde makter utfolder for å styrte menneskene i avgrunnen.

En stolt følelse kommer over oss når vi går forbi de veldige sendingsmastene der oppe ved Lambergseter. Der blir det formidlet en kraft som er mektig nok til å fylle hele verdens rom. Ved denne kraft kan hele verden høre alt som fra norsk radio i ord og musikk blir sendt ut gjennom eteren.

Men hva er en slik kraft mot den kraft som er konsentrert i hvert tabernakel og som går ut fra den hvite hostie? Den kan fylle hele verden med guddomsherlighet. Der bor han som i full bevissthet om sin guddommsmakt kunne si: «Kom til meg alle som er trette og har tungt å bære, og jeg vil gi dere hvile og styrke», han som alene kan lege all jordens ve og løfte hjertene, folkene og nasjonene opp av nøden og fortvilelsen, bare de vil høre ham og ta imot ham.

Ja, hvert tabernakel er en storsender som frelsens

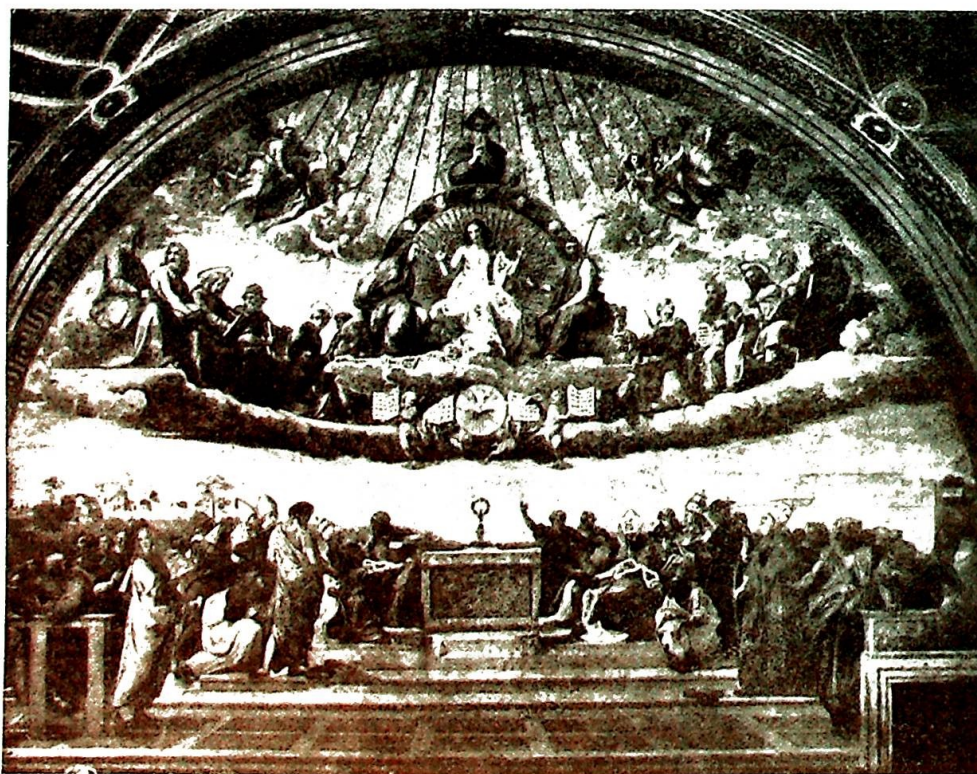
budskap uten opphør går ut fra. Den er mektig nok til å overdøve alle forstyrringssenderne, bare vi vil gi oss den umake å skru på og høre Frelserens røst som taler til oss.

Men hva nytter alle storsendere og elektriske sentraler når strømmettet blir ødelagt eller rørene sjaltet ut? Og det er for en stor del blitt gjort med den guddommelige storsender. Menneskene har forsøkt å kutte av trådene som bringer Kristi budskap ut i verden, og utallige er de som ikke vil skru på og høre på disse sendingene.

Er det da ikke vår plikt å gjøre alt som står i vår makt for at Kristi røst blir hørt og at hans kraft trenger inn i hjertene? Vi må bare ikke tro at vi har gjort vår plikt når vi har vært i søndagsmessen og syslet med våre private eller hjemlige oppgaver. Nei. Oppgjøret mellom godt og ondt skjer i dag ikke hovedsakelig i kirkerommet og ikke i lønnkammeret, men ute på verdens arena.

Derfor må vi offentlig bekjenne at vi er Kristi venner, offentlig tre inn for hans rettigheter. Det er vår plikt å bære ham ut i livet for at hans rike kan holde stand, vokse og seire.

Kristi legemsprosjon må være for oss symbolet på hele vår kristne innstilling og hele vår kristne ferd: å bære Kristus i oss og meddele ham til våre medmennesker, til verden. Men da må vi også vise at vi vet å vurdere betydningen av en offentlig bekjennelse og en offentlig innsats, være så å si lyskastere og høyttalere for hans ånd, hans sannhet og kjærlighet.

Rafael: La disputa del Sacramento.

Fra «La Stanza della Segnatura», Vatikanet.

Det revolusjonære i kristendommen

Sjelden er motsetningen mellom Kirken og verden blitt skarpere belyst enn i et foredrag prof. Otto Mauer nylig holdt i Den katolske universitetsforening i Salzburg for kort tid siden. Vi bringer her et referat.

Vi lever i den ny-liberalistiske humanismes tidsalder. Kristendommen blir igjen betraktet som livs- og kulturmakt. Noen revolusjonær stemning merker en imidlertid ikke noe til. Å gjøre revolusjon synes ikke å lønne seg etter at livet er proklamert som noe forgjengelig og begrenset, som noe som munner ut i det tomme intet og pseudo-revolusjonen har berøvet ordet sin gyldighet og slagkraft. I langt høyere grad enn den revolusjonære ser og verdsetter man i dag den humane side ved kristendommen: det vedvarende, det legende og trøstende.

Hva er da overhodet revolusjon? Det finnes en nihilistisk revolusjon som sikter mot å tilintetgjøre det kosmiske, den revolusjon som feirer ødeleggelsens orgier, og hvor alt dreier seg om den rene sabotasje. Den andre form for revolusjon er den chiliastiske, revolusjonen på lang sikt som arbeider med utopien om det jordiske paradiset, med forestillingen om å opprette Guds rike på jorden. Det endelige produkt av denne revolusjon er den totale stat. Dens forutsetning er den rene ateisme, for Guds rike kan ikke komme som et resultat av menneskets egne krefter. Denne revolusjon vil alltid forbli et *Fata morgana*, og fordi den alltid fører til blodige realiteter, vil volds-handlinger nødvendigvis utgjøre en del av dens vesen.

Hva betyr revolusjon? Rent språklig en tilbakevenden til noe som er i ferd med å bli. Men betydningen av denne gjenopprettelse av alle ting avsløres når vi betrakter historien og ser det lovløse, primitive og åndløse reise seg og ta makten i stedet for en ny «arveadelighet». Vitenskapen har ikke kunnet påvise noen urtilstand som var paradisisk. Det menneske vi har kunnet følge opp gjennom historien, er fremdeles det dyriske ulvemenneske. Men dermed er egentlig revolusjonens idé logisk uholdbar.

Men revolusjonen kan heller ikke forstås som en foregripelse av en tid som skal komme. For hva kan vel være målet for menneskehetens historie? Det er umulig å fastslå noen tendens i historien. Vi vet tvert imot at det hos menneskeheten på det avgjørende område, det moralske som er avgjørende for bruken av de tekniske oppfinnelser, ikke er skjedd noe framskritt. Det eneste mål, som det ateistiske menneske kan peke på, er den kjensgjerning at vi skal dø og at verden skal gå under. Men når man ikke vet noe annet enn at framtiden er ensbetydende med døden, er det vanskelig å se hvordan en revolusjon egentlig kan gestaltes. Denne materialistiske revolusjon vi hittil har talt om, må nødvendigvis motsi seg selv, må betjene seg av fysiske maktmidler.

Mennesket som lider, må bedyre at det føler seg lykkelig. Paradiset må ha til følge at massene uavbrutt gir sitt bifall til kjenne. Herav følger slavestatens indre konsekvens, verdenskrigene som total og flerårig innretning. Vitenskapen blir systemets prostituerte, og i kunsten må alle male naturalistisk, for det er det eneste folket forstår.

Denne revolusjon på lang sikt opphever seg selv. På den totale revolusjons ytterste stadium finnes det ingen større forbrytelse enn å være revolusjonær. Revolusjonen slår over i sin egen motsetning, den avskrives og forbys. Derfor kommer dette system i et permanent spenningsforhold til virkeligheten og fører til en dump og sløv fortvilelse hos massene.

Revolusjon i ordets metafysiske mening er med andre ord ikke tenkelig utenfor kristendommen. Enda mer: betyr revolusjon det å søke seg tilbake til paradiset eller å foregripe en paradisisk tilstand, er dette bare mulig i kristen tro og virkelighet. For paradiset er ikke en naturlig, men en overnaturlig tilstand. Paradiset er en nådetilstand: det å stå i barneforhold til Gud; den kan bare tas imot i ydmykhet. Den virkelige totale revolusjon refererer seg ikke til livets ytre forhold, men til de fineste og dypeste regioner hos mennesket og når helt inn i dets samvittighet.

Bare den revolusjon kan seire som ser virkeligheten som den er. Den går ikke ut fra forutfattede meninger, men ut fra det faktum at mennesket er en syndig skapning. Det ville ikke finnes noe revolusjonært trekk i kristendommen, om vi ikke levde i en fallen verden som stadig har behov for reformer. Alle revolusjoner vender seg mot bestående tilstander og har karakteren av eksplosjoner. Den kristne revolusjon vender seg mot forgudelsen av mennesket, mot herremennesket, mot det kollektive og baner veien for den åndens frihet som ene og alene er en garanti for menneskelighet. Konstateringen av at det bare finnes én Gud er i seg selv en protest: en protest mot myten om blodet, mot den rene estetikk, mot forgudelsen av intellektet, mot etisk selvrettferdighet — som alt sammen overgås av nåden. Selv religionen blir revolusjonert av kristendommen som slår fast at forsoningen med Gud ikke kan skje nedenfra, men bare ovenfra og at alt til syvende og sist avhenger av at mennesket blir fylt av tro, håp og kjærlighet.

At man blir en troende betyr forvandling og en fullstendig ny måte å tenke på. «Følg meg!» — er det mest revolusjonerende opprop som er sendt ut. Alle forsøk på å fullkommengjøre seg selv må man la falle. Denne revolusjon tar til i de dypeste lag i menneskets hjerte og må nødvendigvis føre til verdensrevolusjon.

Rerum novarum

Pave Leo XIII

Av Franz

I anledning feiringen av 60 års dagen for utsendelsen av ensyklikaen *Rerum novarum* bringer vi denne artikkel som tydelig gir det grunnsyn ensyklikaen er sprunget ut av og forklaringen på dens verdenshistoriske betydning.

Den 15. mai 1891 ga pave Leo XIII verden sin betydelige, sosiale ensyklika *Rerum novarum* — det kristne svar på og alternativ til Karl Marx' kommunistiske manifest.

1. pinsedag i år var representanter for katolske fagforeninger fra hele verden samlet i Rom for å feire 60 års dagen for utsendelsen av denne ensyklika og for å hylde den pave som offentlig hadde gjort deres sak til Kirkens sak.

Den sten som ble veltet fra Kristi grav med overmenneskelige krefter, ble også veltet bort fra menneskets grav, fra det ikke-troende, ikke-håpende, ikke-elskende menneskes innesperring i seg selv. Gudmenneskets oppstandelse er begynnelsen til en revolt som er uten sidestykke, den eneste som er lagt inn under nådens lov og som fører til den frihet som Guds sønners frihet er uttrykk for. Verden i dag er stilt overfor denne avgjørelse: enten Antikrists revolusjon med dens fullstendige utslettelse av den menneskelige personlighet under diktaturet til den Satan som hater kjærlighetens guddommelige revolusjon eller den uante mulighet som ligger i sprengningen av den jordbundne sneverhet og som vil resultere i det evige livs frihet.

Hva var det pave Leo XIII ville ha sagt, og hva har han gitt verden?

Det sosiale spørsmål var for pave Leo XIII aldeles ikke begrenset til de misforhold arbeiderne i alle land på hans tid måtte lide under. Det var for ham en foranledning til å peke på selve det fundamentale: at Gud er livets mening.

Livets mening består ikke i velvære og nytelse av materielle goder. Mennesket når ikke sin høyeste verdighet når det fritt kan utfolde sine krefter, frambringe materielle verdier, samle rikdommer og bygge et samfunn av velstand. Pave Leo XIII var for kritisk til å kunne slå seg til ro med tingene som de var. Anden i vår hellige Kirke sa ham — og uforblommet brakte han budskapet ut over verden — at menneskets egentlige livsmål ligger høyt hevet over spenningene i det politiske og økonomiske liv, at det ligger hos Gud selv som alene er det høyeste attråverdige gode. Men dette mål kan menneskene bare nå om de holder sammen og, fylt av religionens kraft, fullbyrder verket i fellesskap. Pave Leo XIII hadde mot til å holde opp mot en verden som bare trodde på egen kraft og teknikk, inderlighetens, sjelens og religionens krefter. Han hadde mot til å peke på det store selvbedrag hos en verden som bare trodde på «størst mulig lykke for flest mulige» her på jorden. For her på jorden finnes det ikke et paradys for de mange, i høyden et paradys for de få på de manges bekostning uten hensyn til om systemet er kapitalistisk eller marxistisk.

For pave Leo XIII kunne det ikke eksistere et økonomisk system uten moralske forpliktelser. Overalt hvor det økonomiske liv frigjør seg fra ansvaret overfor Gud og respekten for menneskeverdet, hvor bare kalkulasjoner og fremgang teller, er det falsk og urettferdig og fører til ruin.

Dermed pekte han på det sosiale spørsmåls immanente, inner-verdslige side. For Guds ånd gjennomtrenger ikke bare sjel og hjerte, den er også «Guds finger som leder oss» på alle de områder som hører inn under staten, økonomien og kulturen. Bare åndelig enhet og fellesskap kan løse de sosiale problemer slik at tilværelsen for menneskene iallfall blir utholdelig. Intet menneske kan eksistere bare for seg selv, alle hører sammen. Alle står til ansvar for Gud for sine handlinger, også for hvorledes man har forholdt seg overfor sine medmennesker.

og vår tid

Kolb

Pave Pius XI

Leo XIII ga i sin rundskrivelse ikke uttrykk for tro på den tids oppfatning at man skulle la det økonomiske liv utvikle seg uten inngrep eller innflytelse utenfra. Han delte heller ikke marxistenes optimisme om en framtid uten motsetninger og konflikter, at det klasseløse samfunn ville gjøre slutt på krig og utbytning. Han trodde at utbytning og undertrykkelse ville forekomme, så lenge det finnes mennesker på jorden, at samfunnslivet ville bli mer forvirret og eksplosivt når menneskene fjernet seg fra Gud og bare levde for verdslige goder og materiell velstand. *Mennesket alene har skylden, ikke systemet!* Det nytter ikke å appellere til fellesinteressen, heller ikke nytter det med reformer om man i og under dette glemmer menneskets indre liv!

Men Leo XIII talte ikke bare om det sosiale spørsmål i sin alminnelighet, han så det heller ikke bare rent åndelig. Professor Schwer skrev om «Rerum novarum»: «Den tar nesten alle de enkeltproblemer som tidligere var blitt særlig behandlet, opp til fornyet undersøkelse og prøver løsningen på et spørsmål av umiddelbar virkelighet og betydning. Den tar i motsetning til alle sine forgjengere skrittet fra teori til liv, fra det prinsipielle til det praktiske og ser vanskelighetene fast i øynene.»

Møtet mellom kirke og stat i middelalderen førte til dannelsen av Det hellige romerske rike av den tyske nasjon. I nyere tid mente man å kunne fastslå en svekkelse av Kirkens historieskapende krefter og jublet da man fikk trengt den ut av direkte befatning med politikk ved ødeleggelsen av Kirkestaten. Det er imidlertid forbausende at Kirken så hurtig klarte å sprengte de bånd den var lagt i. Under pave Leo XIII øser den av sine evighetsverdier og er med og former moderne historie. Det er Leo XIII's historiske fortjeneste at det sosiale ble erkjent som framtidens store oppgave, og at han ved sin høye autoritet banet vei for den sosiale tanke og for sosiale bestrebelse. Hva den «sosiale katolisisme» ved vidtskuende personligheter blant geistlige og legfolk hadde forberedt i det 19. århundre, ble nå rettferdiggjort og ført videre av Kirken selv. Pius XI skriver i *Quadragesimo anno*: «I de siste 40 års ildprøve har Leos verk vist seg å være et Magna Charta, det urokkelige grunnlag for kristelig-sosialt arbeid.»

Pius XI ser Leo XIII's store fortjeneste i det at han helt tok avstand fra den liberalistiske statslære. Ifølge Leo XIII er sta-

ten ikke bare en garanti for rettssikkerheten, for den enkelte borgers rett til utfoldelse i full frihet; den er også forpliktet til å sørge for borgernes vel. Det er ikke nok bare å bevare friheten for å nå fram til et harmonisk samfunnsliv, forholdene må legges slik til rette at borgerne kan leve denne frihet. Følgene av liberalismens ensidige frihetstenkning på samfunnslivet er kjent. Den førte til en hard, økonomisk konkurransekamp, til hensynsløs undertrykkelse av svakere samfunnslag og til økonomisk utbytning av industriarbeiderne. Men den mest paradoksale følge av denne frihet var at de økonomisk svakere ble tvunget til stadig å leve i en slik avhengighetstilstand uten å kunne arbeide seg ut av den. Enkelte kunne nok klare det, men den store masse var dømt til fortsatt utbytning. Mot denne lære satte Leo XIII maktfullt og utvetydig inn sin lære om retts- og velferdsstaten. Nell-Breuning slår fast: «Det store som Leo XIII oppnådde, var at han brøt i stykker det liberale tyrannis åk.» Staten må sørge for at mennesket også i det økonomiske liv er hevet over det rent materielle. «Staten skylder hovedmassen av disse forarmede et stort mål av omsorg og tilsyn.» (Rerum novarum.) Denne sterke aksentuering av statens velferds karakter virket befruktende og øvet stor innflytelse verden over. Leo

Spørsmålet om riket

«Herre, reiser Du på den tid riket opp igjen for Israel?» Ap. gj. 1, 6.

Dette er det spørsmål som til alle tider reises av reformivrige mennesker, av alle dem som vil ha gjennomført en øyeblikkelig bedring av de sosiale forhold: menn som kjemper mot urettferdigheten på jorden; forfattere som skriver sine anklager på veggene mot utbytning og mot massenes fattigdom; folkeførere som med høytalerstyrke hamrer inn i massene dette om at nå må dette og hint straks bli annerledes; kjettere som påkaller ild og svovel fra himmelen over alle dem som ikke godtar deres ensidigheter: det er de utålmodige som aldri har tilegnet seg Messiasens ord: *La alt vokse til høstens tid*; det er alle dem som er uten evne til å fornemme, som ikke har oppdaget hvor uendelig ømfintlig det materiale er som kristendommen har å arbeide med, — de blinde fanatikerne som ikke har erkjent hvor meget lettere det er å knuse kapitalismen på folkemøter enn i sitt eget bryst hvor den har sine dypeste røtter.

Denne sinnstilstand synes å være tidløs. Den gang da Herren vandret opp til det berg hvorfra Han skulle fare opp til himmelen, flammesteg den opp i apostlene og lot dem spørre: «Herre, reiser Du på den tid riket opp igjen for Israel?»

Hadde da apostlene ikke lært? Den oppstandne hadde jo vist seg for dem. De trodde fullt og fast på Hans guddommelighet. Smerten over den tapte, jor-

XIII har aldri tilkjent staten rett til helt og fullt å ta seg av sine borgere, men i motsetning til hva tidligere hadde vært tilfelle, innledet «først etter at det apostoliske hyrdeord fra Petri læreembete var nådd ut over verden, de ansvarlige statsmenn etter at de var blitt besjelet av en dypere forståelse for sitt kall, en omfattende sosialpolitikk.» (Pius XI i Quadragesimo anno.) Ut over dette vokste en ny rett fram, nemlig arbeidsretten som ikke bare stemte overens med Leo XIII's krav, men som også delvis til og med er en frukt av hans impulser. Den omfatter «liv, sunnhet, krefter, familie, hjem, arbeidssted, arbeidslønn, bedriftsfarer, kort sagt alt som har med arbeideren og hans forhold å gjøre under særlig hensyntagen til kvinne- og barnearbeidet.» (Pius XI i Qu.a.)

Et av de viktigste krav Leo XIII reiste, var arbeidernes personlige rett til å slutte seg sammen i frie foreninger, den s.k. koalisjonsrett. Kravet var også reist av sosialistene, men som Kirkens øverste myndighet sankjonerte Leo XIII dette krav. Han ønsket ikke bare å skape en motvekt for de katolske arbeidere mot de sosialistiske sammenslutningene, han ønsket at de

diske Messias-drømmen var veket for en stille glede over gjensynet med Herren. Det messianske rike var kommet, det var ikke tvil om det. Fullmakten til å tilgi synder i dette rike hadde Herren gitt sine disipler og gitt Peter ledelsen av hele disippelflokken. Han hadde gitt dem sin riksbefaling: «Gå ut i hele verden!» I 40 dager var han sammen med dem og snakket med dem om Riket. Det kunne ikke være tvilsomt: det var der.

Hvordan så det ut? Den oppstandne hadde gitt dem gaver. Fattigdommen var den samme og verdens hat omga dem. Forfølgelser og urettferdige dommer skulle de ikke spares for, selv ikke for døden på korset. Alt dette var på det rene. Men hvor var det blitt av Hans herlighet? Hadde ikke profetene stadig talt om den? Hadde ikke Herren selv en gang sagt: «I skal sitte på 12 troner av gull og dømme Israel?» Hadde ikke utsikten til dette lyst opp i Gethsemanes dystre hendelser? «Fader, jeg vil at de skal se den herlighet som Du har gitt meg.» Om dette var begynnelsen til fattigdom og forfølgelse, hvor ble det da av fullendelsen i herlighet? Altså ba de om en løsning på gåten. «Herre, vil Du på denne tid . . .», dvs. nå straks og uten noen utsettelse «reise riket opp igjen for Israel?» Jesus ga dem dette klare svar: «Det er ikke deres sak å kjenne tider og timer som Faderen har fastsatt i sin egen makt. Men dere skal få kraft av den Hellige Ånd som skal komme over dere, og dere skal være mine vitner i Jerusalem og i hele Judea og Samaria og til verdens ende.»

skulle være organer til selvbeskyttelse og selvhjelp. Mens sosialismen gjennom sine organisasjoner gikk inn for klassekampens idé, regnet Leo XIII med at de katolske arbeidersammenslutningene ville arbeide for sosial fred; og han foregrev tanken på den yrkesmessige samfunnsorden, da han ventet at arbeidere og arbeidsgivere i en ikke altfor fjern framtid ville være virksomme i felles organisasjoner ved utbyggingen av næringslivet.

Leo XIII tillot de katolske arbeidere en særlig betydning. Han ønsket at de skulle slutte seg sammen i egne organisasjoner, reist på et sterkt religiøst grunnlag. Deres første oppgave skulle være å gi medlemmene undervisning i den kristne samfunnsordens grunnleggende sannheter, at de dernest skulle yte arbeiderne hjelp og beskyttelse.

De katolske arbeidere i dag påberoper seg Leo XIII's idéer, og deltar med begeistring i feiringen av 60 års dagen for ensyklikaens utsendelse. De appellerer til alle uorganiserte katolske arbeidere om å slutte opp om sine organisasjoner, slik at de i samarbeid med geistlighet og legfolk kan fullbyrde verket: å løse det sosiale spørsmål på kristen grunn

Dette betyr hverken mer eller mindre enn dette: Den utstrekning i tid som er beskåret dette Messiasrike, behøver dere ikke å vite noe om. Det er Fadrens sak. Skrid til verket! Hjelp menneskene til å overvinne urettferdigheten i deres egne hjerter! Den hellige Ånd er med dere. Begynn der hvor dere oppholder dere, og gi ikke opp. Utvid horisonten. Det er et verdensrike dere skal grunnlegge, ikke en sognekirke. Som jøder har dere ingen forrettigheter, selv om dere var de første som hørte evangeliet. Nå er turen kommet til hedningene uten unntagelse. De er alle likeberettiget til medborgerskap i dette rike. —

«Alvorlige» Bibel-forskeres bestrebelse på fra tid til annen å hisse sinnene opp med å fastsette nye termer for verdens undergang er derfor fullstendig meningsløse. Og alle forsøk på å skape et jordisk paradisi «med størst mulig lykke for flest mulige», har alltid ført til det stikk motsatte resultat.

Tenk dere om og omvend dere! Det er den eneste fornuftige og tillatte forenkling av livets innviklede problemer. Den indre gjenfødelse og forvandling er hovedspørsmålet. Uten den kommer alle programmer til å gulne, lover til å bli brutt, organisasjoner til å forkalkes og alle gode forslag til å strandes på den enkeltes uforsonlige egenvilje og egoisme. Slik er oppgaven. For Kristi rike er inne i dere — ennå lider det overlaster. Og bare de mennesker som er i stand til å oppta i seg denne sinnsforvandlingens pinseånd, river den til seg. (Mat. 11, 12.)

Norsk Katolsk Ungdomsforbund

avholdt sin annen ordinære generalforsamling i Oslo i pinsen. På overflaten virket kanskje hele programmet svært lite imponerende. Der var ingen masse møter med vaiende bannere og store taler, og selve generalforsamlingen bød på få briljante dueller mellom sylskarpe intellekter. Alt i alt var det hele en meget nøktern og rolig affære.

Men for de vel 20 deltagerne fra Bergen, Drammen, Fredrikstad, Hønefoss, Oslo, Porsgrunn og Stavanger syntes det helt riktig at det var slik. Den første begeistringens glød som kjennetegnet katolsk ungdomsarbeid i Vikariatet etter krigen hverken kunne eller skulle utvikle seg til å bli normaltilstanden, dertil var den altfor voldsom og udisiplinert. Ungdomsforbundets vesentlige oppgave i den siste to-års perioden har, som formannen Øivinn Olafsen sa; vært å stabilisere arbeidet, og generalforsamlingen i år var det tydeligste tegn på at dette stabiliseringsarbeidet er langt på vei. Man hadde på følelsen at dette bare var en retrett i et kontinuerlig arbeid, en kort pause hvor man trakk seg tilbake for å få et større overblikk. Det var for så vidt ganske typisk at generalforsamlingens dagsorden inneholdt svært lite sprengstoff. Beretningen vakte jo en del diskusjon, men stort sett var det arbeidet som var gjort bare en videreføring av ideer som hadde ligget latente i Ungdomsforbundet siden det ble stiftet. Ledertreningen, spredningen av litteratur, foredragsreiser, kontakten med katolske og ikke-katolske

Øivinn Olafsen
som overga lederplassen
til Torfinn Juell.

organisasjoner, alt dette er jo nærliggende og viktige oppgaver og beretningen viste at der blir gjort et målbevisst arbeid for å løse dem. Ellers vakte det stor glede at forbundsstyret hadde tatt opp forhandlinger med de katolske speidergrupper i Oslo om kollektiv tilslutning til Forbundet. En avtale var satt opp og godkjent av speiderne på forhånd, og generalforsamlingen sluttet opp om den med stort flertall.

Arbeidsprogrammet for den kommende to-årsperiode ble inngående drøftet både på selve generalforsamlingen og på andre møter og tilstelninger. Mange og store oppgaver ligger og venter på sin løsning, først og fremst i forbindelse med ledertreningen. Vi har bl. a. en sjanse til å få den internordiske lederskolen til Norge i 1952, noe som utvilsomt ville være av aller største betydning for ungdomsarbeidet her hjemme, men det krever også en iherdig innsats om det skal kunne gjennomføres. Likeledes arbeides det med planer om kontaktmannmøter som kan supplere den trening lederskolen gir. Ellers vil studiearbeidet med leseringer og opplegg til studiegrupper kreve meget av Forbundets oppmerksomhet, samtidig som arbeidet med å trykke IGNIS økonomisk må forseres — bladet er praktisk blitt uunnværlig som ledd i ungdomsarbeidet.

Med et slikt arbeidsprogram for fremtiden var det vemodig at Øivinn Olafsen, med sin lange og rike erfaring fra katolsk ungdomsarbeid, nå fant å måtte trekke seg tilbake for å «hvile» på sine velfortjente laurbær. Sammen med ham gikk også kassereren, Oscar Borg Müller, og Martha Ellingsen ut av styret. Ny formann ble Torfinn Juell, sekretær Marili Wiskott, og ellers kom styret til å bestå av Hans Taxt, Johannes Bruce og Berit Barra. Suppleanter ble Kjell Ruyter og Lillemor Knudsen.

Oslo Katolske Ungdomslag, som tok mange tunge løft i forbindelse med generalforsamlingen, sto også som arrangør av et meget vellykket festmøte første pinsedags aften. Øivinn Olafsen takket styret for samarbeidet i den tid han hadde sittet som formann, og lovet fortsatt å være til hjelp der det ville være bruk for ham. Men før han for alvor forlot formannsstillingen, hadde han ennå en ting å utføre, fortsatte Olafsen, nemlig å utnevne forbundets første æresmedlem. Det er, sa han, en som ikke har lagt an med store ord og ambitiøse planer, men som i årevis har arbeidet seigt og jevnt i ungdommens midte og som gjennom eksemplarisk trofasthet har vært med på å bære forbundet fram. Forsamlingen brøt ut i spontan applaus da formannen utnevnte Alfred Taxt til æresmedlem.

Hans Høyerverdighet biskop Mangers bæret den unge garde ved sitt nærvær og påpekte i sin tale plikten til katolsk aksjon og om den kjærlighet til Kirken og til hverandre som må være drivkraften bak det hele.

Ungdomspresten, pastor Hansteen Knudsen, avsluttet talernes rekke.

2. pinsedag ble nyttet til utflukt for de delegerte og Oslo-ungdommen. Her ble gamle vennskap gjenoppfrisket og nye kontakter knyttet, et meget vesentlig ledd i ungdomsarbeidet.

B. & J.

Klosterliv og sølibat

Av Fransiskanerpater Otto J. Hansen

«DEN KATOLSKE KIRKE I NORSKE SKOLEBØKER» heter den siste boken Dreyers Forlag har sendt ut i «Eystein-serien». Universitetsstipendiat Daniel Haakonson står som redaktør og medarbeiderne er kjente navn innen vår hjemlige katolske geistlighet og legmannsstand. St. Olav vil i neste nummer bringe en nærmere omtale av boken, mens vi nedenfor gjengir et av kapitlene som prøve på den metode verket gjennomgående følger.

1.

Helge Sivertsen: «Byer og bykultur i mellomalderen», s. 29: «Kirkens lære om den enslige stand som det ene riktige, skjønte de ingen ting av.»

Nils R. Brun: «Den kristne tro og moral» s. 55:

«Det seksuelle liv har av mange vært sett på som noe lavt og i grunnen syndig. I munkevesenet møter vi mye av dette tenkesett.»

Se også Bang: «Kirkehistorie» s. 47.

Den katolske kirke har aldri lært at den enslige stand er det eneste riktige. Den katolske kirke lærer at ekteskapet er et sakrament, det vil si et nådemiddel. Det følger av denne lære blant annet at det seksuelle samliv mellom mann og hustru er et av de midler Gud bruker til å helliggjøre og frelse deres sjel. Det har ikke alltid vært klart for teologene hvor meget ekteskapets sakramentale karakter innebærer. Men kirken har selvfølgelig aldri ansett den enslige stand som det eneste riktige og samtidig forkynt at den gifte stand har sakramental karakter (som dåpen og nattverden) og altså gjør ektefellenes gudsforhold mer intimt.

Vi minner om slutten av «Kristin Lavransdatter», — Sigrid Undset hadde jo som bekjent greie på middelalderens tenkesett. Den siste klare tanke Kristin former på sitt dødsleie, springer ut av gleden over at giftingens merke ennå står på hennes finger. (Hun er jo da gått i kloster.) Det er merket etter denne ringen som for henne er tegnet på at hun har vært «en Guds tjenestekone» og at Gud på tross av hennes utilstrekkelighet har holdt henne fast i sin tjeneste!

Når det gjelder munkevesenets forhold til det seksuelle liv, kan vi bare spørre: hvilken munke- eller nonneorden er det som har sett på det seksuelle som noe syndig?

I kristendommens første århundrer var det virkelig vranglærere som lærte at ekteskapet og det seksuelle liv var syndig. Kirken har opptrådt strengt mot disse, og holdt fram at det seksuelle liv var forordnet av Skaperen selv, og derfor ikke kunne være synd. Slike vranglærere var montanistene og manikeerne, som ble fordømt på de første kirkelige synoder (o.a. i Braga, år 563). Enhver munk eller nonne som går i kloster, ikke på grunn av de positive sider ved avholdenheten, men fordi de har et negativt syn på ekteskapet, blir fordømt av et kirkemote i Langres. (Hardouin: Acta Conciliorum: I, 535.)

2.

Nærmere sannheten kommer Jensen: «Kirkehistorie» s. 32. «... og den ugifte stand ble holdt mer hellig enn ektestanden.»

Hvorledes er en lære som denne oppstått i den katolske kirke? I kristendommens tre første århundrer var det ikke noen annen forskrift som angikk ekteskapet, enn den som Paulus gir: en biskop og diakon skal bare være gift én gang. (Tit. I, 6 og Tim. III, 12.) Men det er historisk fastslått at de fleste geistlige,

helt fra de eldste tider, enten levde frivillig ugift eller avholdt seg fra all ekteskapeleg omgang. Bevisene finner vi hos de eldste kristne forfattere. (Se: E. Vaccandard: «Etudes de critique et d'histoire religieuse», Ière série 5. utg. s. 78—81.)

Denne skikk er oppstått etter Kristi og apostlenes eksempel. Kristus taler selv om dem som lever ugift for himmelrikets skyld (Mt. XIX, 10—12), og Paulus lærer at den som er gift, er opptatt med sin ektefelle og det som hører verden til, mens den som er ugift, tenker på det som tekkes Gud (I Kor. VII, 32—35).

Noen sølibatlov finner vi likevel ikke før år 306. Det frivillige sølibat var da blitt så alminnelig at Kirken opptok det blant andre forskrifter for sine prester.

Sølibatet har utviklet seg i den katolske kirke fordi det har hjemmel i Evangeliet. Kristus taler om dem som lever ugift (har gildet seg, heter det drastisk i Evangeliet) for himmelrikets skyld, og da føyer han forutseende til: «Ikke alle forstår dette ord, men bare de som har fått evne til det . . . Den som forstår det, la ham forstå det» (Mat. XIX, 11 og 12).

Nå kan man naturligvis ikke utlede av dette ord at alle prester skal leve ugift. Også i enkelte deler av den romersk-katolske verden fins det den dag i dag gifte prester. Men man kan utlede at sølibatet er en naturlig livsform for enkelte kristne, og da vel først og fremst for dem som har påtatt seg en slik livsoppgave at de bør stå fritt og uforpliktet for å kunne skjøtte den vel. Det er en hindring for en hedningemisjonær at han ikke under forfølgelser kan tjene sin sak ved martyriet, men må flykte fra fienden av hensyn til hustru og barn. Den katolske prestestand har også under mer normale forhold en oppgave som engasjerer personligheten i den grad at enhver som setter seg inn i forholdene, vil medgi at sølibatet har store fordeler for den, — og for alle de kvinner som spares for å bli katolske prestefruer.

De fleste levedyktige religioner har hevdet at noen mennesker er kallet til å leve i sølibat, sier Sigrid Undset i sin artikkel «Kristendom og seksualitet» (Samtiden, hefte 2, 1949, s. 115): «... der er buddhistiske og muhamedanske munke og nonner, hinduene har sine vismenn som lever i sølibat . . . Også oldkirken var fullt oppmerksom på at enkelte individualiteter blir kalt til å realisere sitt gudsforhold på en sånn måte så de må ikke binde andre mennesker til seg. Det skulle det i grunnen ikke være så vanskelig å forstå her i Norge hvor vi fra litteraturen har alle de sørgelige historiene om menn som føler et særskilt kall til å følge tett etter Kristus, men bare oppnår å bli koneplagere og huskors av ekstraordinær størrelse, — alt som pastor Brand og pastor Sang og lærer Haave utretter er å plage i hjel sine koner. Men hvis en tror at Gud har skapt alle mennesker, selv sånne stakkars små kvinner som fru Agnes Brand, fru Klara Sang og fru Haave, så kan en jo ikke si at det er noe gunstig resultat akkurat —. Den som føler at han er kallet til å gå korssets vei bør ikke engasjere dame til turen.»

3.

A. Fjellbu og E. S. Solum, «Kristendommens saga», s. 42: Kirken mente at de som var munk og nonne, var bedre kristne enn noen annen. De levde et så fullkomment kristenliv at en ikke kunne vente noe lignende av andre mennesker. (Jfr. også Jensen, «Kirkehistorie», s. 20 og Marthinussen og Ribsskog «Kristendoms-kunnskap for den høgre skolen, II, s. 48).

Det har kirken aldri lært. Den kristne moral ligger ikke i klosterløftene, men i kjærligheten til Gud og nesten. Det gjelder selvsagt både i klostrene og utenfor. En munk eller nonne som overholdt ordensreglene, men manglet nestekjærlighet, ville stå meget lavt i forhold til en lekmann som elsket Gud og sin neste. Aldri har Kirken frakjent de alminnelige kristne Guds nåde til å oppnå den moralske fullkommenhet. Men den forsvarer klosterlivet etter Jesu egne ord og råd. Jesus sa selv til den rike, unge mann: for å vinne det evige liv måtte han overholde budene. Likevel manglet han noe. Derfor gav Jesus ham dette råd: «Selg alt det du har . . . og følg meg!» (Mark. X, 17—22. Jfr. Mark. X, 28 ff.)

4.

Henrik Seip, «Kyrkjesege», s. 55: Guds vilje var ikke at borna hans skal leva i kloster, dra seg bort frå verda, pina og plaga seg sjølve. Den kristne skal i truskap gjera si jordiske livsgjerning for Guds åsyn, og han skal syna offerglad kjærleik mot dei menneske han lever saman med. Det var det Gud venta av borna sine. (Jfr. også Jensen, «Kirkehistorie», s. 20.)

Det skulle altså ikke være meningen i klostrene å «syna offerglad kjærleik» mot de menneskene man lever sammen med? Men Augustins regel — som var Luthers egen regel — sier det motsatte. Allerede helt i begynnelsen leser vi: «Fremfor alt skal dere elske Gud og så deres neste, for det er hovedbudene. Og det skal dere gjøre i klosteret. Først og fremst er dere samlet i klosteret for å leve der i full enighet, én sjel og ett hjerte i Gud.»

Og la oss se litt nøyere på klostrenes historie. Tusener og atter tusener av ugifte menn og kvinner har — i kraft av at de var ugifte og barnløse og i den forstand ubundne — kunnet gi de foreldreløse faderlig eller moderlig omsorg, de har kunnet pleie de gamle og syke, de har i brennende nestekjærlighet kunnet legge grunnen til hele den sosiale forsorg som staten senere har overtatt.

Selvsagt er ikke alle kallet til å leve i kloster. Men sier vi at ingen er kallet til å «dra seg bort fra verda», da går vi i rette med Kristus selv som rådet den unge mann til å selge alt og følge ham (Mark. X, 17 ff.) og som lovpriste Johannes Døperen og mente folk hadde fordel av å søke ham i ørkenen. (Mat. XI, 7 ff.)

5.

Fjellbu og Solum, «Kristendommens saga», s. 43: Nå var munken kommet himmelen et godt stykke nærmere enn andre mennesker. Han kunne være trygg på sin frelse.

Det er underlig å se en slik begrepsforvirring. Frelsesvisshet er en protestantisk og ikke en katolsk tanke. Den katolske kirke lærer tvert imot (og blir ofte angrepet for det) at ingen er sikker på sin evige salighet så lenge han lever her på jorden. «Arbeid . . . med frykt og beven for deres saliggjøring» (Fil. II, 12). «Den som tror at han står, han må se til at han ikke faller» (I Kor. X, 12). «Jeg tukter mitt legeme

. . . så jeg ikke selv skal bli støtt bort etter at jeg preket for andre» (I Kor. IX, 27).

6.

H. Sivertsen, «Byer og bykultur i mellomalderen», s. 29: A gå i kloster og ikke gjøre en dags gagnlig arbeid for noen, det kunne umulig være etter Guds vilje. M. Eriksen, «Kirkehistorie», s. 24: Etter hvert ble klostrene rike, og munkene ble dovne og levde ofte et skamløst liv.

Det benektes ikke at klostrene ofte var rike, det innrømmes av enhver katolsk kirkehistoriker. Men dette var ikke så hyppig som man vil ha det til, og rikdommene var heller ikke så store som fremhevet. Det er klart nok at en viss del av jordisk gods må et kloster ha, det tjener til medlemmenes livsopphold. Og hvor deres antall utgjør flere hundrer, er det tydelig nok at det kreves ikke så lite. Hvor det var misbruk, har Kirken grepet inn, og ofte meget strengt.

Vi siterer her hva professor Rokseth skriver i «Spektrum», nr. 2—3, 1947:

«En institusjon som stiller så overordentlige høye krav til sine medlemmer, må nødvendigvis ha sine bølgedaler, men det merkelige er at det alltid er oppstått nidkjære menn som har bragt munkelivet opp igjen på dets ideelle nivå. Det meste av hva som er fortalt om klosterlivets forfallsperioder er visstnok sant, men man glemmer i alminnelighet den andre siden av medaljen, det dypt religiøse og ideelt hengivne liv som i lange århundrer er ført bak klosterets murer.» (s. 119.)

Angående «de dovne og skamløse munkene» behøver vi også bare å henvise til samme artikkel av samme forfatter. Professoren sier selv uttrykkelig at han ikke er katolikk (s. 117), men han har studert klostrene og munkelivet på nært hold, før han uttaler seg. Han taler om «munkevesenets enorme innsats» også fra en samfunnsnyttig synsvinkel og sier:

Munkenes verdslige innsats er fordelt på de forskjellige områder. De har store fortjenester av at Europa er blitt oppdyrket og lagt under ploegen. De har ryddet skoger, uttørret sumper, regulert elver, bygget demninger og gjort landet fruktbart. Vi kan takke dem for mange store fremskritt i akenbruk og kvegavl . . . De har drevet sykepleie og veldedighet, og opprettet skoler og oppdragelsesanstalter, hospiter for de gamle og herberger for de reisende. Klostrene har også i videre forstand vært oppdragelsesanstalter for oss europeere. Der har vi alle, direkte eller indirekte, lært hva et ordnet liv vil si, vi har lært lydighet og disiplin . . . Vi har lært de små plikter i sosial omgang . . .

Og munkene har adlet håndens arbeid. Selve tanken arbeidets adel var utenkelig selv for oldtidens store menn: en fri mann var en mann som var fri for økonomisk arbeid. St. Benedikt og hans disipler har greid å få innplantet et nytt syn på arbeidet i den moderne verden. Og det finnes ikke et håndverk som ikke står i gjeld til munkene. Mureren, jern- og metallarbeideren, snekkeren, treskjærerens, glassmesterens, veveren, bryggeren, maltlageren og bakeren, garveren og grøftegraveren, alle har de gått i lære hos munkene, som tross lærdom og høy åndskultur ikke skammet seg over å bruke spaden og murskjeen.

Men enda meget viktigere enn alt dette er munkenes bidrag til det verdslige åndsliv, til litteratur og vitenskap og kunst. De reddet ganske enkelt for oss den latinske litteratur og til dels den greske, kort sagt en vesentlig del av oldtidens kultur som skulle bety så meget for Europas senere utvikling. Uten dem ville uerstattelige verdier gått tapt i de lange, triste århundrer fra 500—1000 . . . Bare benediktinernes egne bidrag til vitenskap og litteratur, særlig i teologi og historie, ville fylle mange kilometer med bokhyller. Særlig berømt er hva de franske benediktinere utrettet i det 17. og 18. århundre, først og fremst av historisk arbeid, de grunnla helt enkelt den vitenskapelige historieforskning. De har etterlatt seg 200 store trykte foliobind og mange av mindre format og over 1 000 bind manuskripter som ikke nådde til utgivelse før revolusjonen.» (Peter Rokseth: «Munkevesenet», «Spektrum» nr. 2—3, 1947 s. 126 ff.)

Otto J. Hansen, O.F.M.

Prestevigsel i St. Olavs kirke 4. august

Hans Høyververdighet biskopen vil 4. august i år — på minnedagen for den hellige Dominikus — meddele prestevigselens sakrament til den norske preste-kandidat, frater Hallvard Rieber-Mohn av Dominikanerordenen.

Ordinanden, som er sønn av redaktør Chr. J. Rieber-Mohn og frue, Hamar, er født i Molde i 1922, ble student i 1942 og begynte etter artium på den språklig-historiske linje ved Oslo Universitet. Han konverterte i 1943, var lærer ved St. Olavs gutteskole, Oslo, 1944—45 og var i samme periode knyttet til bladet «St. Olav». I 1945 trådte han inn i Dominikanerordenen og studerer fremdeles ved dominikanernes høyskole ved klosteret Le Saulchoir ved Paris. Etter prestevigsel vil han fortsette sine teologiske studier enda to års tid.

Fr. Hallvard Rieber-Mohn vil ved sin prestevigsel være den tredje norske dominikanerprest etter Reformasjonen idet hans ordensbrødre pater Finn D. Thorn ble ordinert i 1937 i Belgia og pater Thoralf O. Norheim i St. Olavskirken i Oslo i fjor.

Våre tanker vil i denne siste forberedelsens tid gå til den unge landsmann som dypt gleder seg over å få motta prestevigselens hellige sakrament på norsk grunn.

Pastor Gerhard de Geus in memoriam

Pastor Gerhard de Geus, som ga fem av sine unge virkeår til Kirkens arbeid i Norge, avgikk som kjent ved døden i Bussum i Holland den 24. april. Han besøkte Norge siste gang i 1948.

Det har i lengere tid vært kjent at pastor de Geus, sokneprest til St. Vitus i Bussum, selv om han ennå ikke var fylt

57 år, var en utslitt mann. I det siste halve året gikk det sterkt nedover med kreftene, og søndag 22. april, da kirketjeneren kalte på ham til høymesse, fant man ham i bevisstløs tilstand rammet av slag. Han utåndet på Majella sykehus to dager senere, etter delvis å ha vært ved bevissthet. Helt fra de timer da dødslokkene tonet over Bussum og omegn strømmet folk til den avholdte sokneprests bære, og da dødssoffisiet ble lest aftenen før jordeferden, tok hele 70 prester del i den overfylte soknekirke. Deltagelsen ved begravelsen lørdag 28. april var overveldende. Ikke mindre enn om lag 120 prester var til stede ved requiemmesse og sammen med representanter for myndigheter og foreninger rundt om i landet og en mektig skare av Bussums innbyggere fulgte de båret til gravstedet. Også det norske flagg med sort flor ble båret i sørgetoget. Som representant for Hs. Høyærv. biskop Mangers møtte pastor Aug. Rottier, Vikariatets prokurator ved St. Olavs Huis i Bussum.

I Oslo fant en sørgegudstjeneste sted den 2. mai i St. Olavs kirke der hr. pastor F. J. Fischedick forrettet.

UTLANDET:

VATIKANET

Alle valg av biskoper forbeholdes Rom.

Det hellige officium har sendt ut et dekret, undertegnet av denne kongregasjons notar, mgr. Mariano Marani, som innskjerper at valg av biskoper bare kan treffes av Rom, og at ingen må motta bispevielse uten uttrykkelig å være utnevnt av Den hellige stol. I dekretet heter det videre at overtredelser straffes med Kirkens strengeste straff: både konsekkrator og konsekkrant er da hjemfallen til ekskommunikasjon.

Mens slike dekretre i alminnelighet trer i kraft tre måneder etter at de har vært kunngjort i *Acta Apostolicae Sedis*, meddeles det at dette dekret trer i kraft straks. Dekretet gjelder alle uten hensyn til kirkelig rang og verdighet og uten hensyn til hvilken ritus angjeldende måtte tilhøre. Straffen rammer i alle tilfelle: selv om bispevielsen skjer som følge av de alvorligste trusler.

Det hellige år avsluttes med seremonier i Fatima.

Avslutningen av Det hellige år i Fatima i oktober vil trekke hele den katolske verdens oppmerksomhet mot dette hellige sted som er blitt kjent som «det moderne Lourdes», heter det i en melding fra Associated Press i Rom.

Når seremonien finner sted under medvirkning av en kardinal som møter som pavelegat, er det ensbetydende med at Fatima innvies som en helligdom for hele den katolske verden, heter det videre, og når Fatima er valgt som stedet for den avsluttende seremoni er det fordi de mirakler som har funnet sted der har vært sterkt medvirkende faktorer til at Pave Pius XII besluttet å kunngjøre dogmet om Marias opptagelse i himmelen. Høytideligheten vil finne sted den 13. oktober, eller samme dato som Den hellige Jomfru viste seg for de tre portugisiske barna siste gang.

Arbeiderledere forplikter seg overfor Paven.

I nærvær av 30 000 mennesker rettet Pave Pius XII den 13. mai i Peterskirken en appell til arbeiderledere fra et dusin land i Europa og på den vestlige halvkule om «å love her på apostelen Peters grav» at de skulle la seg lede av kristen nestekjærlighet, rettferdighet og sannhet.

Paven ba dem også love «å arbeide samlet og forenet slik som de er forenet i den samme tro for kristendommens høye idealer og for deres medmennesker.»

Pavens appell ble hilst med høylydt tilsagn om at løftene skulle bli holdt.

Den nye kortbølgesender kommer til å trenge igjennom jernteppet.

I forrige nummer av «St. Olav» ble omtalt at den kortbølgesender som de hollandske katolikker hadde gitt Paven i anledning Hans Hellighets 50 års prestejubileum, var i ferd med å bli lastet ombord på et ekstrapostskip som skulle bringe

»Lys i mørket«

heter en interessant og sympatisk film som i disse dager er satt opp på Kinopalæet i Oslo. To desillusjonerte mennesker beveger seg mellom tro og skepsis, og to prester, en protestatisk og en katolsk knyttes i et ekte følt kallsbroderskap inn i deres liv. Det skorter nok på dramatisk handling, men selv om filmen virker mistenkelig beklippet, holder den visse kunstneriske mål og forsvarer til nød sin plass i den kristne religions tjeneste. ihk.

Illustrasjonen til pinsediktet «Kvitsun» i siste nr. var et utsnitt av den danske kunstnerinne Birgitte Wests utsmykning av dåpskapellet i Vor Frue Kirke i Aarhus.

den til Vatikanet. Det meldes nå at anlegget er kommet frem.

En teknisk fagmann har overfor Amsterdam-bladet «De Volkskrant» uttalt at den nye sender vil være i stand til å trenge igjennom det jernteppe som kommunistiske støysendere har lagt omkring de undertrykte folkene i Øst-Europa, hvilket vil være av overordentlig stor betydning for de mange tusen katolikker som hemmelig avlytter Vatikanets sendinger.

Den katolske aksjon er ikke en politisk organisasjon.

Den katolske aksjon i Italia har nettopp vært samlet til et større møte i Rom og avsluttet forhandlingene med et besøk hos Den hellige far. Paven benyttet anledningen til å holde en bemerkelsesverdig tale, hvor han bl. a. sterkt understreket at Den katolske aksjon ikke er en politisk organisasjon. Paven uttalte bl. a.:

«Den katolske aksjon i Italia må ikke gå over til å bli en politisk organisasjon. Det er ikke Den katolske aksjons oppgave å bli en partipolitisk faktor. Katolske borgere kan selvsagt i deres egenskap av statsborgere slutte seg sammen i politiske foreninger, det er deres gode rett som kristne og borgere. . . .

Selv om det er riktig at en bedring av de økonomiske og sosiale kår er til gagn for det religiøse liv, kan Kirken ikke av den grunn forsømme sin religiøse misjon og bare konsentrere seg om å bekjempe den sosiale nød. Kirken har alltid kjempet mot sosiale misforståelser og arbeidet for å komme den sosiale nød til livs ved å helliggjøre sjelene, da den er fast overbevist om at intet er mer i stand til å overvinne disse end enn nettopp den religiøse styrke og de kristne prinsipper.»

Seismografer tatt i bruk ved utgravningene under Peterskirken.

To jesuitter, den ene fra Fordham-universitetet og den andre fra Boston, har tatt i bruk seismografer ved utgravningene under Peterskirken.

Ved hjelp av seismografer er det lyktes å slå fast i hvilken retning utgravningsarbeidet bør drives. Ved hjelp av den metode de to jesuitter har funnet fram til kan det med sikkerhet fastslås hvor videre utgravninger er hensiktsløse og hvor de vil føre til resultater.

AUSTRALIA

Katolsk masse møte protesterer mot overgrepet mot erkebiskop Beran.

Australske katolikker har på et stort masse møte i Sidney vedtatt en kraftig protestresolusjon mot de tsjekkiske kommunisters overgrep mot erkebiskop Beran. Det ble besluttet å sende en protestresolusjon til FN og til president Truman.

BELGIA

Belgiske katolikker feirer 60 års dagen for «Rerum novarum».

Seksti års dagen for pave Leo XIII's verdensberømte ensykliska *Rerum novarum* er blitt feiret over alt i Belgia. Belgierne mener å stå i et særlig forhold til denne ensykliska om de sosiale spørsmål, fordi den første organisasjon som ble dannet for å virkeliggjøre ensykliskaens program, ble dannet i Belgia, nemlig «Den belgiske demokratiske union», som ble grunnlagt i 1893. På Kristi himmelfartsdagen ble det holdt særlige messer til minne om begivenheten i de fleste belgiske byer.

CHINA

Løgn og urettferdighet er kommunistenes fremste våpen også i China.

I et tysk, illustrert ukeblad så man nylig offentliggjort en billedreportasje fra China. Bl. a. fantes det også et bilde av en kinesisk nonne som ble oppgitt å hete *Wang Shun-ching* som — med høyre hånd løftet til kommunistisk hilsen — leste et «freds»-budskap foran en mikrofon.

Undersøkelser som er foretatt av kirkelige myndigheter, har brakt til resultat at det ikke dreier seg om en katolsk ordenssøster, men om en kinesisk, kvinnelig kommunist som for anledningen var iført nonnedrakt. Bildet skulle brukes av den kommunistiske propaganda, og iallfall har det tyske billedblad latt seg føre bak lyset.

For øvrig er det ikke usedvanlig at katolske ordenssøstre sees å delta i massedemonstrasjoner i China. De tvinges til dette av de kommunistiske myndigheter.

Nye bud.

Osservatore Romano — som er Vatikanets offisiøse talerør — melder at kommuniststyret i China deler ut en ny versjon av de 10 bud i den hensikt å få befolkningen til å omfatte «Folkedemokratiet» med en slags religiøs respekt. Etter budet: «Du skal elske din neste som deg selv» finner en følgende tilføyelse: «Du skal bekjempe alle arter av despotisme og feudalisme. Du skal understøtte det guddommelig inspirerte folkedemokrati. Du skal besøke statens skoler. Du skal lyde befalingene fra organisasjonene.» Tre andre bud behandler forherligelsen av tre kinesiske helgener.

EGYPT

Anglikansk katedral overtatt av katolikkene.

Den anglikanske katedral i Kairo ble nylig overtatt av katolikkene i Egypt. Katedralen ble vigslert av patriarken *Maximos IV Saigh* etter den gresk-melkisedeske ritus.

ENGLAND

Skilsmisene en kreftskade, intet botemiddel, sier biskopen av Nottingham.

Det kvinnelige parlamentsmedlem, mrs. *White* av Arbeiderpartiet har nylig i Underhuset trukket tilbake det forslag hun hadde fremsatt for å gjøre adgangen til skilsmisse i England lettere.

Forslaget har vært meget diskutert i den engelske offentlighet og møtt hard motbør. Det katolske episkopat har i en kort erklæring tatt skarp avstand fra det. Regjeringen har nå besluttet å nedsette en kongelig kommisjon som inngående skal prøve skilsmisellovgivningen og fremkomme med forslag til reformer. En er på katolsk hold ikke i tvil om at forslagene — når de kommer — vil gå ut på å underlette adgangen til å få skilsmisse.

Biskopen av Nottingham, mgr. *Ellis*, erklærte nylig på et møte av katolske mødre i sitt bispedømme at skilsmisse er en kreftskade på samfunnslegemet og intet botemiddel, og minnet om at mens det ved århundredskiftet bare forekom 500 skilsmisser i året, er tallet nå steget til mellom 50 000—60 000. Biskopen fremholdt til slutt at Englands katolikker ved på det skarpeste å motsette seg adgangen til skilsmisse, derved ikke bare hevder sitt syn, men gjør fedrelandet en stor tjeneste.

Englands katolske biskoper protesterer mot barnebegrensningspropagandaen.

Det engelske episkopat har nedlagt en energisk protest mot det forslag den kongelige engelske kommisjon for befolknings spørsmål har fremsatt. Forslaget tar sikte på å få nedsett barnetallet ved hjelp av svangerskapsforebyggende midler. Biskopene erklærer at planen er basert på hedenske grunnsetninger, og at det i dette tilfelle dreier seg om et eksempel på overskridelse av statens rett til å gripe inn i borgernes liv.

FRANKRIKE

Frankrikes katolske presse har et samlet opplag på 10 millioner.

Den meget mangesidige katolske presse i Frankrike kommer for tiden ut i et samlet opplag på 10 millioner. Blant de om lag 3500 publikasjoner finnes den katolske kvinneligas tidsskrift «*Echo des Francaises*» med to millioner abonnenter, et stort antall kirkelige meddelelsesblade som fordi de trykkes på et og samme sted kan selges relativt billig, katolske provinsaviser som utkommer i et samlet opplag på 1,5 millioner, «*Vie Catholique Illustré*» og «*Pélerin*» som hver utgår i et opplag på 500 000, den konservative ukeavis «*La France Catholique*» med 45 000 abonnenter og dagsavisen «*La Croix*» med 167 000 abonnenter. «*Ecclesia*» som er den franske utgave av «*Catholique Digest*» har et opplag på 1 million, «*Témoignage Chrétien*» på 100 000.

HOLLAND

45 % av den organiserte ungdom stå tilsluttet katolske organisasjoner.

I Holland tilhører 365 000 ungdommer forskjellige ungdomsorganisasjoner. 45 prosent står tilsluttet katolske ungdomsorganisasjoner, 37 prosent protestantiske.

INDONESIA

Misjonens stilling.

Av de 800 000 katolikker som finnes i Indonesia, finner en mer enn halvparten på øya Flores. De andre er spredd blant en befolkning på 70 millioner mennesker. Disse 800 000 er resultatet av den misjonsvirksomhet som er drevet siden portugisernes erobringer og den hellige Franciscus Xaverus' misjonsvirksomhet. Spør man seg hvorfor resultatet ikke er større etter 400 års virksomhet, er svaret at den katolske misjon ble totalt ødelagt etter at hollenderne hadde satt seg i besittelse av øygruppen. *Kalvinistene la den samme religiøse intoleranse for dagen som de hadde praktisert overfor alt som var katolsk i Holland.* Først etter at Holland var besatt av Napoleon, fikk indoneserne sin religionsfrihet tilbake. Men først i 1808 ankom de første prester til hovedstaden Batavia (nå Djakarta), men de var så få at de ikke rakk mer enn å være sjelesørgere for de europeiske katolikker.

Det store oppsving for den katolske misjon i Indonesia tok først til ved siste århundredskifte. Det veldige område er nå delt opp i 21 apostoliske vikariater og prefekturer. Her arbeider 600 prester, 280 brødre og 1200 søstre. 70 prester er innfødte og 300 søstre. For tiden studerer 400 innfødte til prester.

Den første store hindring for den katolske misjon — *kalvinismen* — er overvunnet, men den største, nemlig *Islam*, hvis tilhengere imidlertid ikke er så fanatiske som andre steder hvor denne religion rår grunnen, står igjen å overvinne.

Kirken ser med fortrøstning og håp fremtiden i møte, ikke minst fordi den nye forfatning sikrer full religionsfrihet. I 1950 opptok regjeringen diplomatiske forbindelser med Den hellige stol. Dessuten over katolikkene i dag en langt større innflytelse enn antallet skulle tilsi på grunn av den høyere dannelse de sitter inne med. Således er en av regjeringens medlemmer katolikk.

Men også i Indonesia er kommunismen en stor fare. Den fremmes særlig av kinesiske kommunister som er kommet til øyene i de senere år. De mottar rikelig med pengemidler over Singapore.

IRLAND

Den pavelige nuntius i Dublin avgått ved døden.

Titulær-erkebiskopen av Korint, mgr. *Ettore Felici*, og pavelig nuntius i Dublin døde onsdag morgen den 9. mai. Han ble 71 år gammel.

Mgr. Felici var født i Segni i Italia i 1880 og ordinert til prest i 1903. Han har i en årrekke tjenestegjort i det pavelige diplomati og var nuntius i Chile og i Jugoslavia før han ble utnevnt til nuntius i Dublin etter avdøde mgr. Paschal Robinson.

ITALIA

Preken-korstog i Milano.

For tiden gjennomføres et preken-korstog av stort format i Milano. Hver kveld taler pater *Lombardi S. J.* i domkirken og hans prekenes overføres til 32 av storbyens øvrige kirker samt til kirker i nærliggende byer.

JUGOSLAVIA

Tito har forvist biskopen av Banja-Luka.

Først nå har omverdenen fått vite at Jugoslavias kommunistiske diktator, marskalk *Tito*, som i lengre tid har kunnet glede seg over å være særlig ombeilet av de vestlige demokratier, den 7. mars forviste biskopen av Banja-Luka, mgr. *Cekada*, fra sitt bispedømme. Biskopen fikk ordre til å forlate sitt bispedømme i løpet av 24 timer. For et par år siden ble biskopen fordrevet fra sitt bispesäte i Skolpje. Som grunn anføres at mgr. *Cekada* har forbudt sine prester å la seg ordinere i kommunistiske syndikater.

Denne meldingen og for øvrig også alle de vi tidligere har latt offentliggjøre i «St. Olav» om forfølgelsen av Kirken i Jugoslavia stiller følgende propagandaoppsett i *Yugoslav Information Center* i New York, i dets rette belysning. Under overskriften: «*Katolske kirker, skoler og den katolske presse arbeider i full frihet*» heter det:

«Den katolske kirke utgir sin egen presse i Jugoslavia, ordner selv de kirkelige anliggender uten innblanding utenfra som utnevnelser og tilforordninger, forflytninger og pensjonerer... Ifølge den jugoslaviske forfatning er stat og kirke atskilt med full frihet til avholdelse av gudstjenester — og alle religioner er sikret like rettigheter...»

Ikke et ord om at den ungdom som besøker katolske guds-

tjenester risikerer å miste retten til å studere, ikke et ord om at de fleste kirkesogn er uten prester fordi prestene enten er fordrevet, fengslet eller henrettet, heller ikke et ord om alle de ordensfolk som er utkommandert til veiarbeider og lignende arbeidsoppgaver!

Skrivemaskin til erkebiskop Stepinac.

Amerikanske katolikker har sendt den fengslede erkebiskopen av Zagreb, mgr. *Stepinac*, en skrivemaskin. Den jugoslaviske legasjon i Washington har gitt tilsagn om at skrivemaskinen vil bli utlevert til erkebiskopen.

KONGO

Katolsk avis på de innfødtes språk.

Ved å modernisere trykkeriet til den katolske avis «*Munno*» som utgis på de innfødtes eget språk, er det lyktes å sende avisen ut hver uke i stedet for som hittil hver 14. dag.

En har nå tatt fatt på oppgaven å utbygge trykkeriet slik at de innfødte kan få sin egen avis på eget språk hver dag.

KOREA

Massegrav med katolske misjonærer funnet ved Tajjon.

De forente nasjoner stridsstyrker i Korea har funnet en massegrav ved Tajjon, fylt av henrettede katolske misjonærer. Det dreier seg etter alt å dømme om irske og franske misjonærer som ble myrdet av kommunistene, da de erobret Tajjon. Tallet på de myrdede er ennå ikke fastslått.

Biskoper og prester myrdet av kommunistene i Korea.

En amerikansk prest som arbeider i Korea har sendt det katolske pressebyrå CND melding om at Kirken i Korea hittil beklager tapet av 6 biskoper og 76 prester som er blitt myrdet av kommunistene.

LIBANON

Kristent flertall i det libanesiske parlament.

Ved det siste valg til det libanesiske parlament fikk de kristne absolutt flertall. 41 av de valgte parlamentsmedlemmer tilhører kristne kirker: 29 er katolikker, 11 ortodokse og 1 protestant. 35 er muhammedanere, hvorav 5 druser som er en muhammedansk sekt. En representant tilhører intet religionssamfunn. Valgresultatet svarer omtrent til det konfesjonelle styrkeforhold i Libanon. 55 prosent av befolkningen er kristne og 45 prosent muhammedanske.

Katolikkenes valgprogram hadde følgende punkter: beskyttelse av den personlige frihet og religionsfriheten; frihet for og statsstøtte til de katolske skoler; beskyttelse av den offentlige moral; familielønn og syke- og alderstrygd for arbeiderne.

Libanon er det betydeligste katolske sentrum i Den nære orient. To kardinaler har her sitt virkeområde: patriarken for de syriske katolikker, kardinal *Tappouni* og patriarken for de unierte armeniere, kardinal *Agagianian*. De katolske maroniter danner det største kristne samfunn i Libanon. Som den sterkeste, samlede folkegruppe spiller den en stor politisk rolle. Maronitenes patriark, mgr. *Arida*, var en av de ivrigste forkjempere for Libanons uavhengighet. I landets hovedstad Beirut finnes den libanesiske katolisismes åndelige sentrum: det berømte St. Josefs universitet, hvor det undervises i medisin, orientalsk litteratur, juss og sosiologi og i ingeniørvitenskap. Det besøkes for tiden av om lag 3000 studenter fra 26 nasjoner.

POLEN

Erkebiskop Wyszynski på hjemvei fra Rom.

Den polske kirkes primas, erkebiskop *Wyszynski*, har sammen med biskopen av Lodz, mgr. *Klepacz*, forlatt Rom og har tiltrådt tilbakereisen til Polen.

Grovt skyts også mot den pavelige nuntius i Bonn.

De polske kommunister nøyer seg ikke med å rase mot Vatikanet og Paven. Raseriutbrudd rettes nå også mot den nyutnevnte pavelige nuntius i Bonn, erkebiskop *Alois Muench*. De røde herrer i Varsjava har ikke kunnet forsone seg med at Bonn-regjeringen har anerkjent en representant for Den hellige stol. Om erkebiskop Muench heter det i de trykksaker som gis ut til fremme av den almene fordømmelse at han — siden han kom til Vest-Tyskland — har arbeidet for å gjenopprette «det fascistiske system» i Vest-Tyskland, den tyske forsvarsmakt osv. Enn videre heter det at Paven og de vest-europeiske biskoper står i nær føling med «den svarteste, tyske reaksjon, fredens verste fiender og Polens bitreste motstandere.»

SVERIGE

Den svenske lov om religionsfrihet vedtatt.

Ifølge NTB-TT, vedtok den svenske Riksdag forleden regjeringsproposisjonen om en lov om religionsfrihet.

Hovedprinsippet i denne er at enhver har rett til fritt å utøve den religion han ønsker. Barn skal ansees for å tilhøre den svenske statskirken om begge foreldrene gjør det eller om en av dem gjør det og det ikke sendes inn en særlig henvendelse om at barnet skal tilhøre et annet trossamfunn.

Etter fylte 15 år har alle rett til etter henvendelse å tre ut av statskirken. Videre skal det bli anledning til å opprette kloster i Sverige etter at regjeringen har prøvet hvert enkelt tilfelle.

SOVJETUNIONEN

Nasjonalkirker i vasal-statene under patriarkatet i Moskva.

Ifølge de siste informasjoner skal Polit-byrået i Moskva ha gitt opp planene om å opprette «nasjonal»-kirker i de øst-europeiske vasall-stater, da alle forsøk i denne retning er totalt mislykket. Derfor overveier man for tiden å danne kirker i disse stater som kan underlegges patriarkatet i Moskva.

SVEITS

Sveitsisk nasjonalråd melder seg ut av det liberale parti.

Det sveitsiske nasjonalråd Andreas Zeller fra kantonen St. Gallen har i disse dager meldt seg ut av det liberale parti. I en erklæring til offentligheten sier Andreas Zeller:

«Foran meg ligger restene av et livssyn av liberal-teoretisk opprinnelse. Hverken som praktiserende katolikk eller som praktisk patriot kunne dette livssyn tilføre meg næring. Jeg må åpent innrømme at jeg praktisk har tatt feil... Mitt svar er dette: De liberale katolikkens tid er forbi. Vår tid krever et klart enten — eller... Oppfatningene og forholdene har endret seg fullstendig. Men det som har holdt gjennom alle omskiftelser, er den overlevering som min salig avdøde far la meg på hjertet: troskap mot Kirken. Som katolsk kristen er det umulig for meg, slik som det frisinnede parti arbeider i dag, fortsatt å bli stående som medlem...»

SØR-AMERIKA

Mange nye prestekall.

Tidsskriftet *Latinoamerica* som utkommer i Mexico, offentliggjør i et av de siste numre en statistikk som viser at tallet på seminarister i Sør-Amerikas presteseminarier er øket med 35% siden 1945. Ialt forbereder 6 052 studenter seg på å motta prestevielsens sakrament. Da prestemangelen i Sør-Amerika lenge har vært meget stor, betyr dette en overordentlig verdifull tilvekst.

TYSKLAND

Kirkens stilling i den russisk-okkuperte delen av bispedømmet Berlin.

Den amerikanske NCWC's Tysklands-service melder at der i den sovjet-okkuperte delen av bispedømmet Berlin ennå finnes 163 katolske klostre og at det bare i Berlin virker 2353 ordensfolk, nemlig 128 prester og 2225 søstre. Blant ordenene finner man jesuitter, dominikanere, fransiskanere, augustinere, karmelitter og redemptorister. De fleste ordensfolk arbeider i Caritas.

20 St. Lukas-legeforeninger dannet i Vest-Tyskland.

Ifølge en melding som er sendt ut av det tyske Caritas-forbund, er det i Vest-Tyskland nå dannet 20 St. Lukas-legeforeninger, hvis mål er å bidra til en religiøs fordykning hos legestanden, å søke å fremme kristne prinsipper i lege-yrket og til videre å utvikle de religiøs-medisinske spørsmål på vitenskapelig grunnlag.

TSJEKKOSLOVAKIA

Samtlige biskoper under husarrest.

Ifølge meldinger som foreligger i Rom, er alle tsjekkiske biskoper som ennå ikke er fengslet, under husarrest. De er fullstendig avskåret fra forbindelse med geistligheten.

Kirkekampen skal føres til Kirken er knust.

Den tsjekkiske «minister» for kirkelige anliggender, *Fierlinger*, har på en konferanse som ble holdt av de av kommuniststyret innsatte «bispedømmeforvaltere» meddelt at kampen mot Den katolske kirke ikke er slutt om et par biskoper har avlagt lydighetsed til regjeringen. Regjeringen

er fast besluttet på å knuse Den katolske kirke, uttalte «ministeren».

UNGARN

Forholdet mellom Kirke og stat.

De ungarske kommunisters offisielle talerør *Szabad Nep* har i en artikkel beskyttet erkebiskopen av Kalocsa, mgr. *Grösz*, som er sjef for det ungarske hierarki i kardinal *Mindszenty's* fravær, og et par biskoper til for å ha brutt avtalen med staten som ble inngått i august i fjor, med den begrunnelse at de har nektet å undertegne en ny «fredsappell». Biskopene har svart at de har sendt ut sin egen fredsappell i form av et hyrdebrev hvor de troende oppfordres til å be for freden. «Der er megen tale om fred i denne erklæring,» skriver *Szabad Nep*, «men dette er ikke nok.»

Mandag den 16. april sendte biskopene ut en felles erklæring hvor de slår fast at de helt ut sympatiserer med alle som arbeider for freden, men samtidig sier: «Vi har til hensikt å holde oss innenfor religionens område og ikke bevege oss ut på den internasjonale politikks arena.»

Tro inntil døden.

I pinseuken ble mgr. *Emeric Szabo* vigslert til biskop i Budapest. Han skal fungere som hjelpebiskop i kardinal *Mindszenty's* bispedømme *Esztergom*. Som våpen valgte han Kristus som den gode hyrde og som valgsspråk: «Tro inntil døden».

Over 200 prester overvar vigslingen som fant sted i Stephens-katedralen.

Kommuniststyret hedrer frafalne prester.

Kommuniststyret i Ungarn har tildelt forskjellige frafaldne prester høye utmerkelser. Det meldes offisielt at de er blitt tildelt «Den ungarske folkerepublikks orden» av 5. klasse for aktiv medvirkning i den kommunistiske «freds»-bevegelse. I virkeligheten er de blitt belønnet på denne måte som takk for forsøkene på å splitte Kirken.

Også lederne av protestantiske samfunn er blitt tildelt den samme orden. Etter at bekjennelsestro protestantiske ledere er blitt fjernet og kommunistympatisører er innsatt i deres sted, vandrer disse samfunn i makthavernes fotspor.

VIETNAM

Saligkåringen av martyrene i Tonkin.

Søndag den 29. april ble de 25 katolske geistlige som under kirkeforfølgelsen i Fransk Indo-China i slutten av 60-årene i forrige århundre led martyrdøden, saligkåret i Peterskirken. Regjeringen i Vietnam hadde sendt en særskilt delegasjon til høytidligheten, ledet av prins *Buu Loc* samt av dominikanerpater *Buru Duong*, en direkte etterkommer av den konge som satte forfølgelsen i verk.

ØSTERRIKE

Presidentvalgene.

Like før valget til president i Østerrike fant sted kunnegjorde sekretæren ved den apostoliske delegasjon at dr. *Johannes Ude* som er katolsk prest, ikke hadde tillatelse til å stille seg som kandidat ved valget. Han gjorde det imidlertid likevel, men fikk bare 5 411 stemmer.

Det katolske folkepartis kandidat som av *Volksbote* var utpekt som den eneste kandidat katolikkene kunne godta, fikk de fleste stemmer, men ikke nok til å kunne bli valgt. Det må derfor omvalg til.

St. Gudmunds legat

Til opphold ved katolske skoler for barn fra ubemidlede katolske hjem i Norge.

Søknader med anbefaling fra vedkommende sokneprest bes sendt snarest til Prioeren for Dominikanerne, Neuberggaten 15, Oslo.

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRA

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46

Privat 41 64 78 - 69 43 72

TAPETHUSET

Tordenskjoldsgt. 6 b, Oslo

Tlf. 41 07 76

Tapeter — Linoleum

HANS KARLSEN MALERFORRETNING

Utfører all slags malerarbeid

Tordenskjoldsgt. 6 B

Tlf. 41 07 76 - Oslo

På St. Olavs Forlag Oslo
er utkommet ny

«Liten bibelhistorie for
katolske skoler» (189 s.).
Kr. 5.00.

Johan Olsen & Sønner

Murmester og Entreprenørforretning

Kongensgt. 17 - Oslo

Etabl. 1896

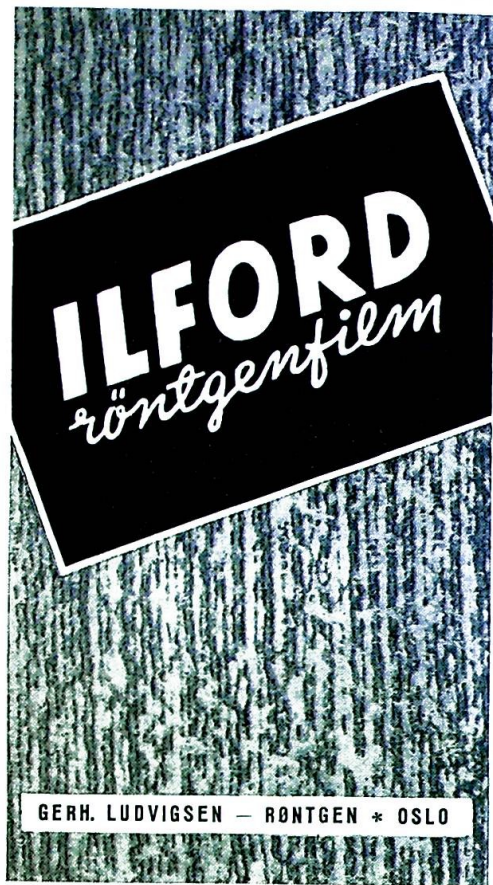
Tlf. 42 50 85 - 42 52 23

Husk

kontin-

genten!

OSLO

GERH. LUDVIGSEN - RÖNTGEN * OSLO

FREDRIKSTAD

Engeset & Larsen
MANUFAKTUR EN GROS — EN DETALJ
FREDRIKSTAD

«STABBURET»

FREDRIKSTAD

HELENE ANDRESEN

Kjøtt- og pølsevarer

Fredrikstad

Tlf. 2031

JOSEF A. KNUDSEN

Fredrikstad

Bakeri & Konditori

Tlf. 2656 - 2862 - 3991 - 1772

G. HALVORSEN

Fredrikstad

Pølsemakeri & Kjøttforretning

Tlf.: Forretningen 1781, 2455
Kontoret 1781

FREDRIKSTAD BLIK- & METALVAREFABRIK

Andresen & Müller

Mek. Verksted - Blikkemballasje
og metallvarer av enhver slags -
Jernfat i alle størrelser og for et-
hvert øyemed - Isenkramartikler -
Elektrisk og Autogensveisning -
Stanseartikler

THS. HANSENS EFTF.

Alf Svendsen

Bakgaten 1 - Fredrikstad